

NHẤT TỰ LUẬT

(Chúa Nhật VII TN, năm A)

Tác giả Thánh Vịnh nhận định: *"Luật pháp Chúa quả là hoàn thiện, bổ sức cho tâm hồn. Thánh ý Chúa thật là vững chắc, cho người đại nên khôn"* (Tv 19:8). Thật là trên cả tuyệt vời!

Luật Chúa tóm tắt thành Thập Giới (Mười Điều Răn), nhưng cũng có thể tóm gọn trong một chữ YẾU – và xin được gọi là Nhất Tự Luật. Thánh Vịnh 119 là Bản Trường Ca đề cao Luật Chúa. Tuân giữ Luật Chúa là một trong các mối phúc: *"Hạnh phúc thay ai sống đời hoàn thiện, biết noi theo luật pháp Chúa Trời. Hạnh phúc thay kẻ tuân hành ý Chúa, hết lòng hết dạ kiếm tìm Người"* (Tv 119:1-2).

Quốc gia nào cũng có luật pháp, ngay cả một nhóm nhỏ cũng cần có luật pháp – thường gọi là quy luật, quy ước, nguyên tắc, nội quy,... Người đời có luật riêng, Giáo Hội có luật riêng – giáo luật.

Bản chất của luật pháp phản ánh bản chất của nhà nước đặt ra nó, nhà nước kiểu nào thì luật pháp kiểu đó. Chính vì vậy, luật pháp có tính giai cấp. Luật pháp còn có tính xã hội, vì nó chứa đựng các chuẩn mực chung được đa số ủng hộ, nếu không thì luật pháp sẽ bị chống đối. Luật pháp cũng có tính dân tộc, nghĩa là phù hợp với truyền thống, tập quán, giá trị đạo đức của các dân tộc trong đất nước. Bản chất này cho phép luật pháp gần gũi với dân, được dân ủng hộ, do đó mà có hiệu quả điều chỉnh đối với các quan hệ xã hội. Luật pháp cũng có tính thời đại, nghĩa là phù hợp với trình độ phát triển kinh tế của đất nước, có khả năng hội nhập với luật pháp quốc tế.

Nói về luật pháp, văn hào Victor Hugo (1802-1885, Pháp quốc) xác định: *"Với nhân dân, quyền lực duy nhất là luật pháp; với cá nhân, quyền lực duy nhất là lương tâm"*. Luật pháp không hề đơn giản, nhà lãnh đạo Mahatma Gandhi (1869-1948, Ấn Độ) nói: *"Luật lệ bất công tự nó đã là một dạng bạo lực"*.

Văn sĩ Honoré de Balzac (1799-1850, Pháp quốc) đề cập một thực tế phũ phàng: *"Luật pháp là mạng nhện mà ruồi lớn thì bay qua còn ruồi con thì mắc kẹt"*. Cuộc đời là thế, như tục ngữ Việt Nam cũng nói: *"Miệng nhà giàu có gang, có thép"*. Cướp giết vài ổ bánh mì vì đói thì bị kết án tù, cướp hàng tỷ đồng thì chỉ "bị" làm kiểm điểm và rút kinh nghiệm; mua hai thớt gỗ thì bị kết tội "phá rừng", phá cả khu rừng thì được coi là "đại gia"; hại một người thì bị kết án tù, giết cả triệu người thì cho là "vĩ đại". Những dạng luật pháp như vậy người ta gọi là "luật rừng". Kinh khiếp quá! Còn chính khách Benjamin Franklin (1706-1790, Hoa Kỳ) lại đề cập tính bất cập: *"Luật pháp nghiêm khắc nhất đôi khi là sự bất công trầm trọng nhất"*.

Luật pháp của con người chỉ là tương đối, còn luật pháp của Thiên Chúa tuyệt đối và bất biến, đúng như Chúa Giêsu nói rõ: *"Trước khi trời đất qua đi, một chấm một phết trong Lễ Luật cũng sẽ không qua đi, cho đến khi mọi sự được hoàn thành"* (Mt 5:18).

Luật pháp có hai dạng chính: CẤM làm và PHẢI làm hoặc KHUYẾN làm (dạng "phải" thì bắt buộc, dạng "khuyến" thì tùy ý – làm thì có lợi, không làm thì bất lợi). Ngày xưa, Đức Chúa truyền điều này cho ông Môsê: *"Hãy nói với toàn thể cộng đồng con cái Ít-ra-en và bảo chúng: Các người PHẢI thánh thiện, vì Ta, Đức Chúa, Thiên Chúa của các người, Ta là Đấng Thánh"* (Lv 19:1-2). Rõ ràng "nên thánh" là dạng bắt buộc chứ không tùy ý, và chắc chắn rằng không làm thánh thì làm quỳ. Chỉ có thể chọn MỘT trong hai, không có cách chọn lựa thứ ba.

Đức Chúa mạnh mẽ truyền lệnh thêm: *"Người KHÔNG ĐƯỢC để lòng ghét người anh em, nhưng PHẢI mạnh dạn quả trách người đồng bào, như thế, người sẽ KHỎI MANG TỘI vì nó. Người KHÔNG ĐƯỢC trả thù, KHÔNG ĐƯỢC oán hận những người thuộc về dân người. Người PHẢI yêu đồng loại như chính mình. Ta là ĐỨC CHÚA"* (Lv 19:17-18). Các mệnh lệnh "không được" (cấm) và "phải" (bắt buộc) rất rõ ràng, rất rạch ròi. Chúng ta không có cách nào để tự biện hộ. Và rồi chỉ có cách YÊU thương để nên THÁNH, rút gọn cho dễ nhớ là YÊU – THÁNH.

Chỉ có một cách, một lối, một hướng, một quyết định, nhưng không có nghĩa là bị triệt buộc, vì Thiên Chúa vẫn cho chúng ta hoàn toàn tự do chọn lựa. Hiểu được như vậy thì không thể không yêu. Tác giả Thánh Vịnh đã yêu nên không thể im lặng, mà phải chia sẻ và mời gọi người khác cùng yêu, cùng tôn vinh Thiên Chúa: *"Chúc tụng Chúa đi, hồn tôi hỡi, toàn thân tôi, hãy chúc tụng Thánh Danh! Chúc tụng Chúa đi, hồn tôi hỡi, chớ khá quên mọi ân huệ của Ngài. Chúa tha cho người muôn ngàn tội lỗi, thương chữa lành các bệnh tật người. Cứu người khỏi chôn vùi đáy huyết, bao bọc người bằng ân nghĩa với lượng hải hà"* (Tv 103:1-4). Vâng, Thiên Chúa quá tốt lành hơn mức chúng ta có thể tưởng tượng. Kỳ diệu quá chừng!

Thật vậy, "Chúa là Đấng từ bi nhân hậu, Ngài chậm giận và giàu tình thương" (Tv 103:8), mặc dù chúng ta luôn nổi loạn và vô ơn bạc nghĩa. Chỉ có ý sám hối là Ngài tha thứ ngay, và "Ngài không cứ tội ta mà xét xử, không trả báo ta xứng với lỗi lầm" (Tv 103:10). Chúng ta có tha cho ai lầm lỗi nào thì nhớ dai lắm, đôi khi còn "nhắc đi nhắc lại" để chứng tỏ mình tốt bụng, nhưng Thiên Chúa không như vậy, Ngài tha rồi quên luôn, không còn biết quá khứ của chúng ta thế nào, Ngài chỉ biết hiện tại của chúng ta là người đã sám hối và mong tương lai của chúng ta sẽ trong sạch. Về tội lỗi trong quá khứ của chúng ta, Thiên Chúa có cách quên thế này: *"Như đông đoài cách xa nhau ngàn dặm, tội ta đã phạm, Chúa cũng ném thật xa ta. Như người cha chạnh lòng thương con cái, Chúa cũng chạnh lòng thương kẻ kính tôn"* (Tv 103:12-13). Tội nhân bỗng trở thành chính nhân, sống đời chính nhân chính là trở nên thánh nhân. Nhưng được như vậy là nhờ hồng ân thương xót của Thiên Chúa, chứ chúng ta chẳng làm được gì "đáng công", vì thế đừng vội khoe mẽ khi làm được điều gì đó có vẻ "hơn" người khác một chút!

Tại sao phạm nhân chúng ta PHẢI nên thánh? Thánh Phaolô đặt vấn đề: *"Nào anh em chẳng biết rằng anh em là Đền Thờ của Thiên Chúa, và Thánh Thần Thiên Chúa ngự trong anh em sao?"* (1 Cr 3:16). Cách nói nghi vấn đã có câu trả lời, đó là dạng xác định mạnh mẽ. Bảo vệ một cái cây không chỉ là không phá hại mà còn phải chăm sóc, vui xới. Với Đền Thờ

bằng vật chất cũng vậy, ngoài việc bảo trì chúng ta còn phải tu sửa. Thánh Phaolô nói rõ: *"Vây ai phá hủy Đền Thờ Thiên Chúa thì Thiên Chúa sẽ hủy diệt kẻ ấy. Vì Đền Thờ Thiên Chúa là nơi thánh, và Đền Thờ ấy chính là anh em"* (1 Cr 3:17). Câu này cũng có thể hiểu về việc bảo vệ sự sống (phò sinh – pro-life). Phá thai, giết người hoặc hành hạ người khác là phạm tội phá hủy Đền Thờ Thiên Chúa, và chắc chắn Thiên Chúa sẽ hủy diệt bất cứ ai dám phá hủy sự sống.

Thánh Phaolô khuyên: *"Đừng ai tự lừa dối mình. Nếu trong anh em có ai tự cho mình là khôn ngoan theo thói đời thì hãy trở nên như điên rồ, để được khôn ngoan thật. Vì sự khôn ngoan đời này là sự điên rồ trước mặt Thiên Chúa, như có lời chép rằng: Chúa bắt được kẻ khôn ngoan bằng chính mưu gian của chúng. Lại có lời rằng: Tư tưởng kẻ khôn ngoan, Chúa đều biết cả: thật chỉ như cơn gió thoảng ngoài"* (1 Cr 3:18-23). Thánh nhân bảo chúng ta đừng ảo tưởng, đừng sống trên mây trên gió, đồng thời cũng bảo chúng ta đừng giả hình, mà hãy sống thực tế với đức tin của chính mình.

Trong trình thuật Mt 5:38-48, Chúa Giêsu dạy chúng ta hai điều: [1] CHỜ trả thù (tương đương Lc 62:9-30), [2] PHẢI yêu kẻ thù (tương đương Lc 6:27-28, 32-36). Một điều CẤM và một điều BẮT BUỘC.

Phần một, Mt 5:38-42 đề cập điều cấm: *"Anh em đã nghe Luật dạy rằng: Mắt đền mắt, răng đền răng. Còn Thầy, Thầy bảo anh em: ĐỪNG chống cự người ác, trái lại, nếu bị ai vả má bên phải thì hãy giơ cả má bên trái ra nữa. Nếu ai muốn kiện anh để lấy áo trong của anh thì hãy để cho nó lấy cả áo ngoài. Nếu có người bắt anh đi một dặm thì hãy đi với người ấy hai dặm. Ai XIN thì hãy CHO; ai muốn vay mượn thì ĐỪNG ngoảnh mặt đi"*.

Chúa Giêsu CẤM trả thù, tức là PHẢI tha thứ. Gương tha thứ điển hình là Thánh Maria Goretti đã tha thứ cho Alessandro, kẻ đã sát hại mình; và Thánh GH Gioan Phaolô II, khi còn sinh thời, ngài đã bị Mehmet Ali Ağca – thành viên của tổ chức Grey Wolves (Sói Xám, thuộc nhóm Hồi giáo cực đoan) – ám sát tại quảng trường Thánh Phêrô hồi năm 1981, sau đó ngài đã đích thân đến tận nhà tù để tha thứ cho hắn. Tất nhiên gương tha thứ vĩ đại nhất là Chúa Giêsu: *"Lạy Cha, xin tha cho họ, vì họ không biết việc họ làm"* (Lc 23:34).

Tha thứ là điều không dễ, nhất là khi vấn đề nghiêm trọng, thế nhưng PHẢI tha thứ cho nhau, có như thế thì mới có thể nên thánh. William Arthur Ward (1921–1994, nhà giáo dục người Mỹ) nhận định: *"Trước khi cầu nguyện, hãy tha thứ – Before you pray, forgive"*. Ý tưởng rất phù hợp với ý Chúa, vì Chúa Giêsu đã có lần cảnh báo: *"Nếu khi anh sắp dâng lễ vật trước bàn thờ, mà sực nhớ có người anh em đang có chuyện bất bình với anh, hãy để của lễ lại đó trước bàn thờ, đi làm hoà với người anh em ấy đã, rồi trở lại dâng lễ vật của mình"* (Mt 5:23-24).

Phần hai, Mt 5:43-48 đề cập điều bắt buộc: *"Anh em đã nghe Luật dạy rằng: Hãy yêu đồng loại và hãy ghét kẻ thù. Còn Thầy, Thầy bảo anh em: hãy YÊU kẻ thù và CẦU NGUYỆN cho những kẻ ngược đãi anh em. Như vậy, anh em mới được trở nên con cái của Cha anh em, Đấng ngự trên trời, vì Người cho mặt trời của Người mọc lên soi sáng kẻ xấu cũng như người tốt, và cho mưa xuống trên người công chính cũng như kẻ bất chính. Vì NẾU anh em yêu thương kẻ yêu thương mình thì anh em nào có công chi? Ngay cả những người thu thuế cũng chẳng làm như thế sao? Nếu anh em chỉ chào hỏi anh em mình thôi, anh em có làm*

gì lạ thường đâu? Ngay cả người ngoại cũng chẳng làm như thế sao? Vậy anh em hãy nên HOÀN THIÊN như Cha anh em trên trời là Đấng hoàn thiện”.

Rõ ràng, rạch ròi, chi tiết. Tha thứ cũng chưa đủ, còn phải yêu thương và cầu nguyện cho những người ghét mình, đối lập với mình. Kể cũng “căng” lắm đấy, nhưng các thánh đã làm được, dù các ngài cũng là phàm nhân như chúng ta, thế thì chúng ta cũng làm được – nếu thực sự muốn nên thánh.

Thánh Luật của Thiên Chúa là Nhất Tự Luật: YÊU. Và Luật Yêu cũng là Đệ Nhất Luật. Thật vậy, Kinh Thánh đã xác định: “*Yêu thương là chu toàn lề luật*” (Rm 13:10). Điều này cũng được đề cập trong Rm 13:8, Gl 6:2, Gc 2:8.

Lạy Thiên Chúa là Tình Yêu vĩnh hằng, xin giúp con biết chạnh lòng thương bằng cách thức thương xót của Ngài, xin giúp con cố gắng trở nên khí cụ yêu thương và bình an để Ngài sử dụng theo Tôn Ý Ngài. Con cầu xin nhân danh Thánh Tử Giêsu, Đấng cứu độ nhân loại. Amen.

TRẦM THIÊN THU